

„Štajerc“ izhaja vsaki petek, datiran z dnevom naslednje nedelje.

Naročnina velja za Avstrijo: za celo leto 3 krole, za pol in četrt leta razmerno; za Ogrsko 4 K 50 vin. za celo leto; za Nemčijo stane za celo leto 5 kron, za Ameriko pa 6 kron; za drugo inozemstvo se računi naročnino z ozirom na visokost pošline. Naročnino je plačati naprej. Posamezne štev. se prodajajo po 6 v.

Uredništvo in upravnništvo se nahajata v Ptuj, gledališko poslopje štev. 3.

Dopisi dobrodošli in se sprejemajo zastoj, ali rokopiše se ne vrača. Uredniški zaključek je vsak torek zvečer.

Za oznanila uredništvo ni odgovorno. Cena oznanil (insetatov) je za celo stran K 64, za 1/2 strani K 32, za 1/4 strani K 16, za 1/8 strani K 8, za 1/16 strani K 4, za 1/32 strani K 2, za 1/64 strani K 1. — Pri večkratnem oznanilu se cena primerno zniža.

Štev. 16.

V Ptuj v nedeljo dne 17. aprila 1910.

XI. letnik.

Vabilo na naročbo.

Ob priliki novega četrtletja opozarjamo svoje cenjene naročnike, ki so z naročnino zastojali, naj isto poravnajo.

„Štajerc“

je danes najbolj razširjeno glasilo štajerskih in koroških kmetov, ki se zavzema za skupno gospodarsko delo.

V vsaki hiši

naj bode ta list!

Uredništvo in uprava.

Prvaški greh.

(Financijska beda štajerske dežele.)

Vse avstrijske kronovine in dežele so grozovito zadolžene. To je že par let posebno hudo opazovati. Država je namreč deželam vedno večja bremena nalagala in pomoči jim pa ni nikdar dala. Končno so pričeli poslanci z vlado vred vendar neko akcijo, potom katere bi se moglo deželam vsaj nekaj pomagati. Ali politični cilji prvaških poslancev, združenih s češkimi kričarji, so tudi to preprečili. Tako ni čuda, da si danes že skoraj nobena dežela ne more pomagati iz vedno naraščajočih dolgov.

Tudi na Štajerskem je finančna beda postala grozovito velika. Denarne razmere so take, da zamore priti dežela v najhujše zadrege. Dolgo časa se temu ni hotelo verovati. Pribito pa bode že kar naprej, da so prvaški slovenski poslanci s svojo brezvestno obstrukcijo v prvi vrsti krivi te bede v deželi. S to obstrukcijo so namreč prvaki onemogočili vse korake, s katerimi bi bilo mogoče, sanirati deželne finance. S to obstrukcijo so prvaki poslanci uresničili pri nas na Štajerskem pravi „eks-leks“, to se pravi razmere brez vsake postavne podlage.

Vsi pametni ljudje so svarili slovenske deželne poslance pred to brezvestno obstrukcijo. Trdi se celo, da ji je nasprotoval tudi dr. Korošec. Ali dr. Benkovič je s svojo advokatsko butico hotel zid predreti in tako je bil telegram iz Prage, ki ga je dobil Benkovič, signal za slovenske poslance, da razbijajo deželni zbor.

Deželni odbor je stal zdaj nakrat pred dejstvom, da naj v deželi gospodari — brez denarja. Posledica tega je bila, da je deželni odbor moral vse deželne izdatke črtati, ki niso bili ravno neobhodno potrebni. Vse podpore, vse subvencije, vse dotacije so se morale črtati, brezobrestna posojila so se črtala, ja celo tistih 40.000 K je moral deželni odbor črtati, ki se jih je rabilo za izpeljavo kmetijskih operacij. Vsled prvaško-slovenske obstrukcije se je moralo torej vse črtati, kar bi prišlo ravno kmetom v korist. Obupani kmetje so zapuščeni, so prodani in izdani, to pa samo zaradi tega, ker so slo-

venski poslanci na komando veleizdajniških Čehov protištajersko politiko uganjati pričeli.

Deželni odbor je torej vse to moral črtati. Ali s tem težave še vedno niso bile premagane. Denarja primanjkuje vsled slovenske obstrukcije celo v toliko meri, da deželni odbor niti najpotrebnejših plačil ni mogel storiti. Deželni odbor je stal zdaj pred odločitvijo: denarja ni, torej se mora deželni uradnik in učitelj plače znižati. Radovedni smo, kaj bi rekli slovenski deželni uradniki, ako bi se jim nakrat le polovico plačil dalo? Radovedni smo, kakšne obraze bi delali prvaški zagriženi učitelji, ki se danes v neovpajoči slepoti tako vroče zavzemajo za to nesrečno obstrukcijo, ko bi se jim nakrat plačo ustavilo? ... Ali tudi s tem bi deželni odbor še ne rešil vseh zadreg. Zaradi prvaške obstrukcije bi moral deželni odbor norišnice in bolnišnice zapreti. Blazine in na smrt bolane trpine bi moral deželni odbor torej ne čisto vreči, — to so zahtevali prvaški poslanci! In mi vprašamo: ali je tako počenjanje, tako divjanje „slovensko“ in „krščansko“?

Deželni odbor ni imel srca, da bi tega storil. Sklenil je raje, da vzame od eskompt-banke in od zveze kmetijskih zadrug posojila za tri milijone kron. Polovico te svote se je že vzelo, ostanek pa se bode porabil tekom leta. Torej nam je nesrečna slovenska politika in prvaška obstrukcija zopet tri milijone kron novih dolgov nakopala!

In zdaj vprašamo: ali more le en sam pošten človek na Štajerskem živeti, ki se strinja s to politiko prvaških poslancev? Gotovo ne! Seveda, ti slovenski poslanci zlobnajo v vaše oštarije par tretjerednikov, starih tercijskih in mežnarjev in se jim nalažejo, da bodejo s to politiko „vero rešili“ ... Ali pravo, zavedno ljudstvo je do grla sito te zločinske politike! Konec se mora napraviti gospodovanju teh prvaških troškov, ki se mastijo na ljudski krvi ...

Politični pregled.

Državni zbor stopi torej skupaj. Prorokovati se pač ničesar ne da. Prvaško-češka obstrukcija grozi še vedno in ni pričakovati, da bi jo delavljne stranke premagale. Upati je pa, da jo tudi vlada ne bode hotela odkupiti. Prav mogoče je torej, da se bode v kratkem državno zbornico razpustilo in nove volitve razpisalo. Posledica vseh teh komedij pa je, da je bežništvo na Avstrijskem z vsakim dnevom večje.

Klerikalno gospodarstvo se kaže najbolje na Dunaju. List „Zeit“ je očital dr. Weiskirchnerju, da dobiha 16.000 K letne penzije. Občina je to tajila. „Zeit“ pa je zadelo natanko preiskala in našla, da znaša Weiskirchnerjeva penzija celo 21.080 K na leto. Tako žrejo črnubi, kadar so pri koritu.

Dunajska občina je dovolila 10.000 K v podporo za po groznem požaru v Ökörtö prizadete družine.

Ljubljanski izgrezniki. Zaradi tolovajskih napadov septembra meseca l. 1908 v Ljubljani

je bilo več oseb kaznovanih. Kazni so bili v splošnem še milostne. Ali ti Ljubljanci so se vkljub temu na najvišjo sodnijo obrnili. Ta pa ni njih pritožbi ugodila, marveč je posameznim celo kazen zvišala.

Zaradi špijonaže obsodila je sodnija na Dunaju Jožefa Jeczek na 4 leta težke ječe. Jeczek je v času zadnje srbske nevarnosti vohunil za dve tuji državi.

Vlada razpustila je laško društvo „Circolo ciclistico“ v Trstu zaradi proti-avstrijske gonje.

Državno vinogradniško društvo je imelo pred kratkem svoj 25. občni zbor, na katerem se je zlasti oestro proti nameravanemu novemu obdajčenju vina izjavilo.

Ruski vohun. V Lvovu so zaprli tehnika Nikolaja Semionov. Sumi se ga, da je za Rusijo špijunal.

Ogrske razmere. Po smrti patriarha Bratkoviča popisal je notar Koszics inventar in si zaračunal za to delo 127.840 K (!!). Sodnija je znižala te troške na 2736 K in je notarja v preiskavo potegnila. Korupcija je pač na Ogrskem doma.

Anarhisti na Francoskem so napadli ministerskega predsednika Brianda in to s kamenji, ter revolverji. Briand ni bil ranjen. Ali več policistov je dobilo težke rane.

Dopisi.

Iz Ptujске gore. „Narodni list“ z dne 7. t. m. je prinesel lažnivi članek, katerega je brčkone učitelj Klemenčič na Ptujski gori skoval. V prvi vrsti piše, da sem pek, kar sedaj ni res. Res pa je, da sem jaz v resnici lahko pred pek ko Klemenčič. Nadalje se mi očita da sem hud „Štajercijan“, se pa ne sramujem. Jaz sovražim vse, kar je slovenskega pravi list. O tem vejo gorski občani sami soditi, koliko je na tem resnice. Res je, da gorski takozvani „narodnjaki“ Klemenčič, Kupčič in Topolovec vse sile napenjajo, ljudstvo poneumniti. Zato protestirajo proti učenju nemškega jezika v šoli. Prvaki bi radi tudi zanaprej v kalni vodi ribe lovili. Bog nas tega obvaruj! Kar se tiče pristnih „narodnjakov“ na Gori, označim s tem, da Kupčič in M. Habarca niti ne znata prav slovenski. Habarca in Klemenčič govorita sploh najraje nemški. Vprašam na tem mestu, v kateri gostilni se več nemški govori, pri meni ali pri Vam? Seveda je vsaki „nemčur“, kateri ne trobi v njih „narodni“ rog, kateri pomeni za slov. kmeta popolni propad ... Nadalje pravi, da se jaz jezim, da mi gosti izostajajo. Zopet laž; le čudno je, da je to v „Narodnem listu“ Klemenčič sam pisal, ko ja pravi, da ga gostilna in šnopsarija Habece nič ne briga? Kdo se pa jezi, vejo gorski občani in moji gosti najbolj povedati, ker Haberca s svojimi špeglami prav grdo pogleda, ako gre mimo njene hiše v mojo gostilno in jih celo z besedami napada. Oj ti ljuba „fovšija“, kje si pa ti doma? Ker smo si že tak dobri te mi pa g. Klemenčič in Habarca povejta čemgava je bila hiša in kar imata in po kakem potu sta to gotovo nemško posestvo v roke sprejela? Sedaj bi rada, da bi cela občina po vajni komandi morala plesati, pa ne bo! Klemenčič